PROCEDURI ŞI TEHNICI DE AUDIT AL ACHIZIŢIILOR PUBLICE

Lucia BURDUJA

CZU: 657.63:351.712 lucia.burduja.87@gmail.com

The effective functioning of governments is reflected in the degree to which citizens trust their promises to deliver services and policies that serve citizens. Improving public procurement systems contributes to a vibrant private sector and helps governments get the most out of their investments. This tesis identifies directions for improving public procurement audit procedures and techniques by improving monitoring, control and sanctioning in this area.

Achiziţiile publice se referă la achiziţionarea de către guverne şi întreprinderile de stat de bunuri, servicii şi lucrări. Întrucât achiziţiile publice reprezintă o parte substanţială din banii contribuabililor, se aşteaptă ca guvernele să le desfăşoare în mod eficient şi cu standarde înalte de conduită pentru a asigura o calitate înaltă a furnizării de servicii şi pentru a proteja interesul public. În acest context, procedurile şi tehnicile de audit al achiziţiilor publice utilizate pentru formarea raportului de audit trebuie să fie alese şi implementate conform celor mai înalte standarde de calitate şi etică şi să corespundă reglementărilor legale naţionale şi internaţionale.

Achiziţiile publice reprezintă un domeniu expus riscurilor. Riscurile proliferează în acest domeniu graţie sumelor imense alocate de către stat pentru procurarea bunurilor, serviciilor şi lucrărilor. De asemenea, un factor important în achiziţiile publice îl constituie complexitatea, precum şi desfăşurarea netransparentă a procedurilor. Nu ultimul rol în achiziţii îl joacă şi integritatea funcţionarilor responsabili de acest domeniu, dar şi de mediul privat, care concurează pentru contractele publice.

Transparenţa deplină şi responsabilitatea sunt o parte importantă a administrării eficiente şi curate. Excluderea practicilor dubioase economiseşte sume imense de bani, face administraţia publică mai eficientă prin furnizarea de servicii mai bune şi mai rentabile şi în rezultat creşte încrederea oamenilor în autorităţi. R.Moldova ar trebui să menţină impulsul reformelor şi să continue munca pentru o revizuire radicală a sistemului, în conformitate cu cele mai bune practici internaţionale în administraţia publică şi în administraţie.

Scopul cercetării constă în abordarea teoretică şi aplicativă a aspectelor aferente procedurilor şi tehnicilor de audit al achiziţiilor publice, în scopul identificării direcţiilor de perfecţionare prin îmbunătăţirea monitorizării, controlului şi sancţionării în domeniul achiziţiilor publice.

Cercetând delimitările teoretice aferente procedurilor şi tehnicilor de audit al achiziţiilor publice, abordările conceptuale, consideraţiile privind caracteristicile de

bază şi tipurile procedurilor, precum şi prevederile metodologice privind procedurile şi tehnicile de audit al achiziţiilor publice, autorul a ajuns la concluzia că *auditul achiziţiilor publice* se referă la investigaţiile proceselor achiziţionării de către entităţile publice a bunurilor, serviciilor şi lucrărilor.

La elaborarea raportului de audit, echipa misiunii de audit se va ghida de Normele metodologice privind structura, conţinutul şi formatul rapoartelor de audit ale Curţii de Conturi.

Analizând aspectele practice aferente auditului achiziţiilor publice în Republica Moldova, şi anume – etapele procesului de achiziţie publică, autorul ajunge la concluzia că pentru o bună gestionare a patrimoniului public autoritatea contractantă trebuie să-şi ducă activitatea cu utilizarea eficientă a banilor publici şi minimizarea riscurilor autorităţilor contractante, achiziţiile publice să fie transparente, să asigure concurenţa, să aibă tratament egal faţă de operatorii economici şi ofertanţi şi să-şi asume răspunderea în cadrul procedurilor de achiziţie publică.

Testele de detaliu, elaborate de autor, vor permite auditorului încadrat în misiunea de audit al achiziţiilor publice să testeze etapele procesului de achiziţii publice şi să se expună asupra conformităţii lor. Este important ca prevederile legale să fie verificate şi actualizate înainte de fiecare misiune. Posibilele abateri şi consecinţe vor ajuta auditorul să depisteze încălcările autorităţii contractante în procesul desfăşurării achiziţiilor publice şi să asigure utilizarea eficientă a banilor publici. În urma depistării neconformităţilor vor putea fi aplicate sancţiuni disciplinare, amenzi, răspunderea penală şi civilă conform Codului contravenţional al R.Moldova. La fel auditorul va putea trimite constatările privind încălcările depistate către organele de control corespunzătoare.

Tabelul 1

Testele de detaliu aplicate de auditor în cadrul auditului achiziţiilor publice, etapa: *Crearea grupului de lucru pentru achiziţii*

n/o	Teste de detaliu	Prevederea legală	Documentele verificate	Posibile abateri	Posibile consecinţe
1	Autoritatea contractantă a creat grupul de lucru în domeniul achiziţiilor publice?	art.14 alin. (1) din Legea nr.131 din 03.07.2015	Ordinul cu privire la crearea grupului de lucru; Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru	Autoritatea contractantă nu a elaborat ordinul şi regulamentul cu privire la grupul de lucru în domeniul achiziţiilor publice.	Nerespectarea principiului utilizarea eficientă a banilor publici şi minimizarea riscurilor autorităţilor contractante financiare. Se aplică sancţiuni disciplinare

Sursa: Elaborat de autor

În cadrul cercetării, autorul propune perfecţionarea procedurilor şi tehnicilor de audit al achiziţiilor publice, prin valorificarea importanţei utilizării Sistemului Informaţional Automatizat „Registrul de Stat al Achiziţiilor Publice” în procesul de

achiziție publică. La fel, autorul a elaborat un proiect de modernizare și îmbunătățire a procedurilor și tehnicilor de audit prin perfecționarea platformei M-Tender, care va oferi auditorilor în misiunea de audit al achizițiilor publice să-și desfășoare activitatea eficient, acordând atenție celor mai sensibile și vulnerabile aspecte ale procedurilor de achiziții publice, iar procedurile și tehnicile de audit vor fi îmbunătățite semnificativ.

Tabelul 2

Modificări și completări ale compartimentului EVALUAREA OFERTELOR al platformei SIA RSAP M-Tender

EVALUAREA OFERTELOR	Această rubrică conține informații despre ofertant, oferta finală, declarație pe proprie răspundere, documentele OE, statutul și decizia grupului de lucru cu privire la desemnarea câștigătorilor. Autorul propune ca sistemul să evidențieze procedurile la care au participat mai mulți operatori economici, dar câștigător a fost anunțat operatorul ce cel mai mare preț oferit.

Sursă: Elaborat de autor

Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (M-Tender) poate fi utilizat pentru generarea informațiilor de la cele mai importante părți implicate în monitorizarea, controlul și sancționarea în domeniul achizițiilor publice. Aceste generări de informații pot forma o bază de date pentru auditorul angajat în misiunea de audit al achizițiilor publice și vor reduce timpul de executare a acestei misiuni.

Referințe:

1. Legea nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, art.7. Rpublicată în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr.424-429.
2. Ghidul privind auditul conformității, aprobat de Curtea de Conturi a R.Moldova prin Hotărârea nr.55 din 20.09.2019.
3. Ghid privind modul de verificare a achizițiilor publice și achizițiilor sectoriale, elaborate de Direcția de control al achizițiilor publice, elaborare a metodologiei în acest domeniu și pregătire profesională a personalului de specialitate a Curții de Conturi a României, 2016.
4. Sistemul informațional automatizat Registrul de Stat al Achizițiilor Publice Mtender: https://mtender.gov.md/ [Accesat: 20.03.2023]

Recomandat
***Valentina PANUȘ**, dr., conf. univ.*